

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2000-2001

16 MEI 2001

Wetsontwerp tot aanvulling van artikel 447 van het Strafwetboek

Evocatieprocedure

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN MEVROUW DE SCHAMPHELAERE

Opschrift

Het opschrift vervangen als volgt :

« *Wetsontwerp tot aanvulling van artikel 447 van het Strafwetboek en tot wijziging van artikel 24, 3°, van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering.* »

Verantwoording

Het wetsontwerp maakt een wijziging van artikel 24 van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering noodzakelijk.

Artikel 24 van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering somt de gevallen op waarin de verjaring van de strafvordering is geschorst. Het artikel vermeldt in het 3° «het geval bepaald bij artikel 447, derde lid, van het Strafwetboek». Het wetsontwerp voegt echter een nieuw geval in waarin de vordering wegens laster geschorst wordt. Het laatste lid waarmee artikel 447 zou worden aangevuld, bepaalt immers dat «de vordering wordt geschorst wanneer het onderzoek met betrekking tot het ten laste gelegde feit een nieuwe gerechtelijke ontwikkeling kent».

Zie:

Stukken van de Senaat:

2-712 - 2000/2001:

Nr. 1: Wetsontwerp.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2000-2001

16 MAI 2001

Projet de loi complétant l'article 447 du Code pénal

Procédure d'évocation

AMENDEMENTS

N° 1 DE MME DE SCHAMPHELAERE

Intitulé

Remplacer l'intitulé par ce qui suit :

« *Projet de loi complétant l'article 447 du Code pénal et modifiant l'article 24, 3°, de la loi du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du Code de procédure pénale.* »

Justification

Le projet de loi nécessite une modification de l'article 24 du titre préliminaire du Code de procédure pénale.

L'article 24 du titre préliminaire du Code de procédure pénale énumère les cas dans lesquels la prescription de l'action publique est suspendue. Le 3° de cet article mentionne «le cas prévu à l'article 447, alinéa 3, du Code pénal». Le projet de loi ajoute toutefois un nouveau cas où l'action en calomnie est suspendue. Le dernier alinéa qui compléterait l'article 447 dispose en effet que l'action est suspendue «si l'enquête relative au fait imputé connaît de nouveaux développements judiciaires».

Voir:

Documents du Sénat:

2-712 - 2000/2001:

N° 1: Projet de loi.

Ook in dat geval zou de verjaring van de strafvordering moeten worden geschorst. Het wetsontwerp moet bijgevolg aangevuld worden met een nieuw artikel, dat de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering wijzigt (zie amendement nr. 8).

Om deze reden dient ook het opschrift van het ontwerp te worden gewijzigd.

Nr. 2 VAN MEVROUW DE SCHAMPHELAERE

Art. 2

In de voorgestelde aanvulling van artikel 447 van het Strafwetboek de volgende wijzigingen aanbrengen :

A. De woorden «en wordt overeenkomstig het eerste lid een uitspraak over de vordering wegens laster gedaan» **vervangen door de woorden** «en wordt de vordering wegens laster hervat».

B. De woorden «kan overeenkomstig het eerste lid een uitspraak worden gedaan over de vordering wegens laster» **vervangen door de woorden** «wordt de vordering wegens laster hervat».

Verantwoording

Het ontwerp bepaalt dat «overeenkomstig het eerste lid van artikel 447» een uitspraak wordt gedaan over de vordering wegens laster indien de strafvordering met betrekking tot het ten laste gelegde feit vervallen is, of indien een seponering of een buitenvervolginstelling betreffende het ten laste gelegde feit plaatsvond.

Er schuilt echter een probleem in de woorden «overeenkomstig het eerste lid». De verwijzing naar het eerste lid heeft als gevolg dat de ruime bewijsvoering van het eerste lid voortaan ook geldt voor de hypothesen bedoeld in het tweede lid van artikel 447. Ook feiten die tot het private leven behoren, zullen daardoor met alle middelen kunnen worden bewezen, tenminste indien de strafvordering met betrekking tot het ten laste gelegde feit vervallen is of in geval van seponering of buitenvervolginstelling.

Zowel uit de toelichting bij het oorspronkelijke wetsvoorstel als uit het verslag van de Kamercommissie Justitie blijkt dat dit allerminst de bedoeling is. Het zou overigens ook tot onrechtvaardigheden aanleiding kunnen geven. Iemand die een ander persoon een feit wenst ten laste te leggen dat behoort tot het private leven, kan eenvoudig wachten om een aangifte te doen tot het feit verjaard is. Dan is de strafvordering met betrekking tot dat feit immers vervallen, zodat hij het feit met alle middelen mag bewijzen.

De regeling van artikel 447, tweede lid, die werd ingevoerd met het oog op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, wordt grotendeels uitgehold door dit ontwerp. Het wetsontwerp, dat de rechtstoestand van de belasterde poogt te versterken, heeft daardoor als neveneffect dat de positie van de lasteraar wordt versterkt wanneer het gaat om feiten uit het private leven.

Dans ce cas également, la prescription de l'action publique devrait être suspendue. Le projet de loi doit donc être complété par un article nouveau modifiant le titre préliminaire du Code de procédure pénale (voir l'amendement n° 8).

C'est pourquoi il faut modifier également l'intitulé du projet.

N° 2 DE MME DE SCHAMPHELAERE

Art. 2

Dans l'ajout à l'article 447 du Code pénal, proposé à cet article, apporter les modifications suivantes :

A. Remplacer les mots «et il est statué sur l'action en calomnie conformément à l'alinéa 1er» **par les mots** «et l'action en calomnie est reprise».

B. Remplacer les mots «il peut être statué sur l'action en calomnie, conformément à l'alinéa 1er» **par les mots** «l'action en calomnie est reprise».

Justification

Le projet dispose qu'il peut être statué sur l'action en calomnie, «conformément à l'alinéa 1er» de l'article 447, si l'action publique relative au fait imputé est éteinte ou si le fait imputé a fait l'objet d'un classement sans suite ou d'un non-lieu.

Les mots «conformément à l'article 1er» posent toutefois problème. Le renvoi à l'alinéa 1er a pour conséquence que le large régime de la preuve prévu à l'alinéa 1er s'appliquera dorénavant aussi aux hypothèses visées par l'alinéa 2 de l'article 447. La preuve de faits relevant de la vie privée pourra dès lors être apportée par toutes les voies, ordinaires du moins si l'action publique relative au fait imputé est éteinte ou en cas de classement sans suite ou de non-lieu.

Les développements de la proposition de loi initiale aussi bien que le rapport de la commission de la Justice de la Chambre indiquent que tel n'est absolument pas le but poursuivi. La modification pourrait d'ailleurs aussi engendrer des injustices. Une personne qui souhaite imputer à une autre un fait relevant de la vie privée pourrait simplement attendre que ce fait soit prescrit pour faire une dénonciation. L'action publique relative au fait sera alors en effet éteinte et la preuve pourra prouver être apportée par toutes voies.

Le projet vide largement de sa substance le régime de l'article 447, alinéa 2, qui a été instauré en vue de protéger la vie privée. Il s'ensuit que le projet, qui vise à renforcer la position juridique de la personne calomniée, a pour effet secondaire de renforcer la position du calomniateur lorsqu'il s'agit de faits concernant la vie privée.

Nr. 3 VAN MEVROUW DE SCHAMPHELAERE

Art. 2

In de voorgestelde aanvulling van artikel 447 van het Strafwetboek, tussen de woorden « de strafvordering » en de woorden « met betrekking tot », de woorden « of de tuchtvordering » invoegen.

Verantwoording

Het voorgestelde vierde lid van artikel 447 is niet van toepassing op tuchtvorderingen, omdat het enkel betrekking heeft op het verval van de « strafvordering ».

Ook de tuchtvordering kan vervallen zijn, bijvoorbeeld door verjaring. In dat laatste geval blijft de vordering wegens laster volgens de huidige libellering evenwel geschorst.

Er dient dan ook een regeling te worden uitgewerkt voor vervallen tuchtvorderingen.

Nr. 4 VAN MEVROUW DE SCHAMPHELAERE

Art. 2

In de voorgestelde aanvulling van artikel 447 van het Strafwetboek, de woorden « wordt het desbetreffende strafdossier toegevoegd » vervangen door de woorden « wordt het betrokken strafdossier bij het dossier van het geding wegens laster gevoegd ».

Verantwoording

Het betreft een taalkundige verbetering.

Nr. 5 VAN MEVROUW DE SCHAMPHELAERE

Art. 2

In de voorgestelde aanvulling van artikel 447 van het Strafwetboek, de woorden « In geval van seponering of buitenvervolginstelling ter zake van de vordering » vervangen door de woorden « In geval van een beslissing van seponering of buitenvervolginstelling betreffende de vordering ».

Verantwoording

Concordantie met de Franse tekst. Ook artikel 28^{quater} van het Wetboek van strafvordering heeft het over de beslissingen van seponering.

Nr. 6 VAN MEVROUW DE SCHAMPHELAERE

Art. 2

In de voorgestelde aanvulling van artikel 447 van het Strafwetboek, de woorden « onverminderd een

N° 3 DE MME DE SCHAMPHELAERE

Art. 2

Dans l'ajout à l'article 447 du Code pénal, proposé à cet article, insérer entre les mots « l'action publique » et les mots « relative au fait imputé » les mots « ou l'action disciplinaire ».

Justification

L'alinéa 4 proposé de l'article 447 ne s'applique pas aux actions disciplinaires parce qu'il ne vise que l'extinction de l'« action publique ».

L'action disciplinaire aussi peut être éteinte, notamment sous l'effet de la prescription. Dans ce dernier cas, selon le libellé actuel, l'action en calomnie restera toutefois éteinte.

Il convient dès lors de régler le cas des actions disciplinaires éteintes.

N° 4 DE MME DE SCHAMPHELAERE

Art. 2

Dans l'ajout à l'article 447 du Code pénal, proposé à cet article, remplacer les mots « le dossier concernant cette action est joint » par les mots « le dossier concernant cette action est joint au dossier de l'action en calomnie ».

Justification

Il s'agit d'une correction linguistique.

N° 5 DE MME DE SCHAMPHELAERE

Art. 2

Dans le texte néerlandais de l'ajout proposé à l'article 447 du Code pénal, remplacer les mots « In geval van seponering of buitenvervolginstelling ter zake van de vordering » par les mots « In geval van een beslissing van seponering of buitenvervolginstelling betreffende de vordering ».

Justification

Concordance avec le texte français. À l'article 28^{quater} du Code d'instruction criminelle, il est aussi question des « décisions van seponering ».

N° 6 DE MME DE SCHAMPHELAERE

Art. 2

Dans l'ajout proposé à l'article 447 du Code pénal, remplacer les mots « sans préjudice d'une suspension

schorsing van de behandeling van deze vordering» **vervangen door de woorden** «*onverminderd een schorsing van deze vordering*».

Verantwoording

Ook in het huidige derde lid van artikel 447 is er sprake van een schorsing van de vordering, niet van een schorsing van de behandeling van de vordering.

Nr. 7 VAN MEVROUW DE SCHAMPHELAERE

(Subsidiair amendement op amendement nr. 2)

Art. 2

In de voorgestelde aanvulling van artikel 447 van het Strafwetboek de woorden «kan overeenkomstig het eerste lid een uitspraak worden gedaan» **vervangen door de woorden** «*wordt overeenkomstig het eerste lid een uitspraak gedaan*».

Verantwoording

In geval de bepaling «overeenkomstig het eerste lid» gehandhaafd blijft, dient in uniformiteit te worden voorzien met het voorgestelde vierde lid.

Nr. 8 VAN MEVROUW DE SCHAMPHELAERE

Art. 3 (nieuw)

Een artikel 3 (nieuw) invoegen, luidende:

«*Artikel 3. — Artikel 24, 3°, van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering, vervangen bij de wet van 11 december 1998, wordt vervangen als volgt:*

«*3° in de gevallen bepaald bij artikel 447, derde en vijfde lid, van het Strafwetboek.*»

Verantwoording

Het wetsontwerp maakt een wijziging van artikel 24 van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering noodzakelijk.

Artikel 24 van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering somt de gevallen op waarin de verjaring van de strafvordering is geschorst. Het artikel vermeldt in het 3° «het geval bepaald bij artikel 447, derde lid, van het Strafwetboek». Het wetsontwerp voegt echter een nieuw geval in waarin de vordering wegens laster geschorst wordt. Het laatste lid waarmee artikel 447 zou worden aangevuld, bepaalt immers dat «de vordering wordt geschorst wanneer het onderzoek met betrekking tot het ten laste gelegde feit een nieuwe gerechtelijke ontwikkeling kent».

Ook in dat geval zou de verjaring van de strafvordering moeten worden geschorst. Het wetsontwerp moet bijgevolg aangevuld worden met een nieuw artikel, dat de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering wijzigt.

de l'examen de cette action» **par les mots** «*sans préjudice d'une suspension de cette action*».

Justification

À l'alinéa 3 actuel de l'article 447 également, il est question d'une suspension de l'action et non d'une suspension de l'examen de l'action.

N° 7 DE MME DE SCHAMPHELAERE

(Amendement subsidiaire à l'amendement n° 2)

Art. 2

Dans l'ajout proposé à l'article 447 du Code pénal, remplacer les mots «il peut être statué» **par les mots** «*il est statué*».

Justification

Si la disposition «conformément à l'alinéa 1er» est maintenue, il convient d'uniformiser avec l'alinéa 4 proposé.

N° 8 DE MME DE SCHAMPHELAERE

Art. 3 (nouveau)

Insérer un article 3 (nouveau), libellé comme suit:

«*Article 3. — L'article 24, 3°, de la loi du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du Code de procédure pénale, remplacé par la loi du 11 décembre 1998, est remplacé par ce qui suit:*

«*3° dans les cas prévus à l'article 447, alinéas 3 et 5, du Code pénal.*»

Justification

Le projet de loi rend indispensable une modification de l'article 24 du titre préliminaire du Code d'instruction criminelle.

L'article 24 du titre préliminaire du Code d'instruction criminelle énumère les cas dans lesquels la prescription de l'action publique est suspendue. Cet article mentionne au 3°, «le cas prévu à l'article 447, alinéa 3, du Code pénal». Toutefois, le projet de loi introduit un nouveau cas dans lequel l'action en calomnie est suspendue. Le dernier alinéa par lequel on propose de compléter l'article 447 dispose en effet que «l'action est suspendue si l'enquête relative au fait imputé connaît de nouveaux développements judiciaires».

Dans ce cas également, la prescription de l'action publique devrait être suspendue. Par conséquent, il faudrait compléter le projet de loi par un article nouveau modifiant le titre préliminaire du Code d'instruction criminelle.

Om deze reden wordt voorzien in een alternatieve formulering, die geïnspireerd is op de formulering gehanteerd in artikel 1255 van het Gerechtelijk Wetboek. Zij houdt in dat de schorsing van de vordering wegens laster wordt opgeheven, doch raakt niet aan de geldende bewijsregeling.

Mia DE SCHAMPHELAERE.

Voilà pourquoi on prévoit une autre formulation, qui est inspirée de celle de l'article 1255 du Code judiciaire. Elle implique que la suspension de l'action en calomnie est levée, mais ne touche pas au régime de la preuve en vigueur.